

Udvalget finder, at den foreslåede ordning ikke bør medføre, at der rettes henvendelse til eventuelle forurettede, som medierne ikke har kendskab til i forvejen. Udvalget foreslår derfor, at forurettede anonymiseres, inden medierne får adgang til anklageskriftet eller retsmødebegæringen.

Det foreslås endvidere, at dommeren (justitssekretæren) skal kunne nægte aktindsigt af egen drift eller på begæring af anklagemyndigheden eller forsvareren under de omstændigheder, som er nævnt i retsplejelovens § 41, stk. 2, det vil bl.a. sige, hvis der undtagelsesvis er begrundet frygt for, at aktindsigten vil blive brugt på retsstridig måde. Afgørelsen skal træffes ved kendelse.

Justitsministeriet er enig i udvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Justitsministeriet finder dog, at der ikke kun er behov for at sikre forurettedes, men også eventuelle vidners anonymitet, hvis deres identitet fremgår af anklageskriftet eller retsmødebegæringen.

Justitsministeriet agter på baggrund af udvalgets forslag, jf. betænkningen side 81, at udforme de administrative regler således, at medierne tre dage før domsforhandlingen eller retsmødet kan få mulighed for på dommerkontoret at læse eller få en kopi af anklageskriftet eller retsmødebegæringen, såfremt anklageskriftet eller retsmødebegæringen er blevet forkyndt for tiltalte/sigtede mindst en uge forinden. I tilfælde, hvor retsmødebegæringen eller anklageskriftet ikke forkyndes, men alene sendes som almindeligt brev, skal der være gået mindst en uge fra det tidspunkt, hvor den sigtede eller tiltalte må antages at have fået retsmødebegæringen eller anklageskriftet i hænde, dvs. 9 dage efter afsendelsen fra dommerkontoret. Hvis der længe inden udarbejdelsen af retsmødebegæring eller anklageskrift er blevet beskikket en forsvarer - f.eks. fordi der har været grundlovsforhør - skal pressen dog kunne få aktindsigt tre dage før domsforhandlingen eller retsmødet, hvis blot den sigtede eller tiltalte forinden har fået retsmødebegæringen eller anklageskriftet i hænde eller har fået den forkyndt.

Den foreslåede udvidelse af pressens adgang til aktindsigt i retsmødebegæring og anklageskrift medfører ikke ændringer i reglerne om, i hvilket omfang og på hvilken måde retssager kan omtales offentligt. F.eks. skal offentlig gengivelse af retsforhandlinger være objektiv og loyal, jf. retsplejelovens § 1017, og efter § 1017 b må forurettedes identitet ikke offentliggøres i sager om forbrydelser mod kønssædeligheden.

Der henvises til betænkningen side 80-82 og til lovforslagets § 1, nr. 2.

I straffesager er det efter gældende ret kun anklagemyndigheden, forsvareren og eventuelle beskikkede advokater, der kan få lov til at læse eller få kopi af retsbøgerne, før sagen er afsluttet.

Udvalget anfører, at en udvidelse af den personkreds, som har adgang til retsbøgerne, mens sagen verserer, i sig selv indebærer en risiko for misbrug og for en svækkelse af vidnebeviset. Retsbogen gengiver imidlertid kun det, der er foregået i retsmøderne, og disse har medierne som udgangspunkt lov til at overvære og referere. På den baggrund finder udvalget det mindre betænkeligt, at der på visse vilkår gives journalister m.v. adgang til at læse eller få kopi af retsbøgerne, selv om straffesagen endnu verserer.

Udvalget finder, at pressens adgang til retsbøgerne bør begrænses således, at aktindsigt er udelukket, hvis retsmødet er foregået for lukkede døre eller delvist lukkede døre. Hvis dørlukning alene er besluttet for at sikre ro og orden i retslokalet, bør der dog være adgang til aktindsigt, idet det i så fald er tilladt at referere retsmødet offentligt.

Udvalget foreslår, at aktindsigt i retsbøger skal kunne nægtes efter samme regler som for anklageskrifter og retsmødebegæring, jf. ovenfor.

Justitsministeriet kan i det væsentlige tilslutte sig udvalgets synspunkter. Justitsministeriet finder det dog rigtigst, at den udvidede adgang for journalister til at få aktindsigt i retsbøgerne først bør gælde efter, at den pågældende sag er afsluttet (dvs. når dommen er afsagt). Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til betænkningen side 82-83 og til lovforslagets § 1, nr. 2.

Med hensyn til aktindsigt *under domsforhandlingen* anfører udvalget, at et indgående og korrekt referat af domsforhandlingen må forudsætte, at journalisten er til stede som tilhører under retsmødet. Selv om journalisten er til stede, kan det imidlertid være vanskeligt at følge med i mere komplicerede sager eller sager, hvor parterne samles omkring dommersædet for at forklare ud fra et rids eller et fotografi. I straffesager har parterne ofte udarbejdet hjælpebilag, f.eks. oversigter, der viser en selskabskonstruktion, eller skemaer, der viser den kronologiske rækkefølge af nogle begivenheder. Sådanne bilag og rids over gerningsstedet kan være en stor hjælp til at forstå forelæggelsen af sagen og de forklaringer, der afgives.